

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 28

10. července 2016

Cena: 8 Kč

Radostné dny náboženské obce v Čachovicích 1936 (Z Českého zápasu 27, 1936)

Letošní rok je v naší církvi ve znamení stavebního ruchu. Staví se všude s radostí a láskou ty nové naše sbory. Chápete, co je to za radost v tom slově „naše“? Ano, jsou opravdu naše ty krásné prostory, zalité jasem slunce, které v plné své slávě vcházejí sem širokými, velikými okny. Ta světlost, ten jas je na těch našich sborech to nejkrásnější. Nač šero, nač stín, chce-li se duším jásat v obdivu nad nekonečnou moudrostí a láskou Tvůrce Všehomíra? To světlo a ten jas je živým zpodobněním naší otevřené, měkké, jasné slovan- ské duše, a proto právě ty sbory tak milujeme. Proto jsou opravdu jen naše národní, jen naše české a slovenské. K jejich posvěcení nepotřebujeme

chlada vody. Světíme je žářem svých srdcí, láskou a obětavostí, se kterými jdeme za poznáním pravdy, dobra a krásy. Na jejich průčelích skví se jména mužů, drahých celému národu, na důkaz, že my, příslušníci církve československé, chceme býti jejich oddanými následovníky.

My zde u nás v Čachovicích stavíme sbor velkého učitele národů J. A. Komenského a otevíráme jej na den národního mučedníka pravdy Mistra Jana Husa 6. července t. r. Chceme tím zdůraznit, že v naší církvi československé spojujeme nejlepší tradice

našeho národa a na jejich poznání budujeme naše vlastní krásné učení. Symbol jeho, kalich a kříž, bude zářiti z věže našeho sboru do celého okolí a snad probudí ty dosud spící, aby prohlédli a poznali, kde je pravé místo českého člověka.

Den 6. července bude svátkem celého zdejšího venkovského kraje, neboť náš sbor byl již nevyhnutelnou nutností pro náboženskou obec. Není velký, asi jen pro 300 osob, ale úhledný. Museli jsme být skromní, neboť jsme měli skromné prostředky a obec jsme nechtěli zatížit velkým dluhem. Zapadá však vhodně svými jednoduchými liniemi do okolního rámcu a doufáme, že se vám bude líbit, až k nám zavítáte. Přijďte také i vy, bratři a sestry z měst, tak, jako my chodíme k vám. Ať není rozdílu mezi venkovem a městem, vždyť nás přeče pojí jedna idea a jeden cíl. J. Bukáčková

Husovy oslavy na Říčansku 1945

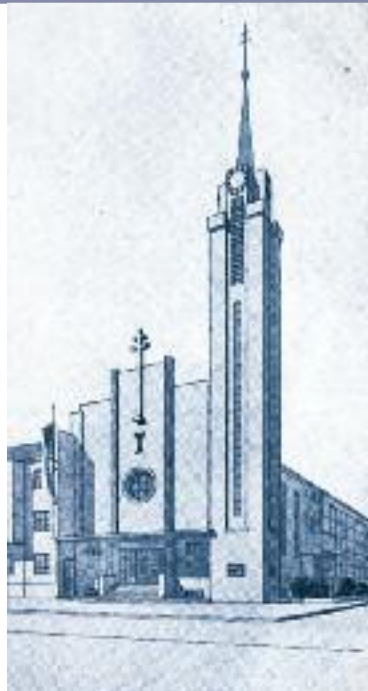
Nejvýznamnější památkou na dobu husitskou na Jílovsku a Říčansku je bezesporu kopec Mandava v katastru obce Sulice. Místo je známější pod názvem „Na Křížkách“. Právě zde se uskutečnilo 30. září 1419 poslední setkání tisíců přívrženců husitů z celých Čech před husitskými válkami. Proto bylo místo uctíváno a bylo i vhodným tématem pro historiky, spisovatele a malíře. Za všechny jmenujme slavný obraz A. Muchy „Na Křížkách“ z cyklu Slovanská epopěj. V roce 1919 se

„Na Křížkách“, k výročí 500 let této historické události, konal velký tábor lidu. Od té doby se sem každoročně konaly národní poutě na výročí upálení M. J. Husa, a to až do roku 1939. V období okupace byly veškeré oslavné akce k připomenutí kostnického mučedníka zakázány. Po šesti letech poroby se opět mohla uctívat Husova památka ve vesnicích, městečkách i ve městech – uctíli ji i v Předboři v červenci 1945.

V předvečer svátku místní národní

Pokračování na str. 3

80 let chrámu Spasitele v Židenicích

Z KRONIKY NÁBOŽENSKÉ OBCE ČČSH BRNO ŽIDENICE

První kapitoly náboženského života naší církve v Židenicích a okolí se začaly psát v únoru 1921, kdy bylo prvních několik bohoslužeb konáno pod širým nebem, na náměstích, ulicích a v parku. Další pak ve škole, ale ta pro zvětšující se počet věřících přestala dostačovat, a tak bylo pronajato na nedělní dopoledne kino „Slavia“ (pozdější „Sport“). Bohoslužby se konaly nicméně jen občas, neboť Židenice patřily do brněnské náboženské obce, která měla pouze 4 faráře. Příchodem Karla Pavlíka v roce 1923, jenž svou pastorační činnost zaměřil především na Židenice a okolí, se však situace zlepšila a konečně v březnu 1927 schvaluje

Pokračování na str. 3

Orientální církve IV.

Autonomní starobylé východní církve vznikly z christologických sporů 5.–7. století. Mají odlišné liturgické a teologické tradice, ale shodují se v odmítnutí christologického učení chalcedonského koncilu o dvojí přirozenosti v osobě Krista. Dnes se uznává, že spor vznikl kvůli rozdílným formulacím, a ne kvůli podstatě víry v Krista. Řada z nich je v poslední době ohrožena válečnými konflikty, některým aktuálně hrozí po mnoha staletích nelehké existence zánik. Uvádíme na pokračování jejich stručný přehled z pera br. Ivana Jirovského. Zsvěcený úvod do spirituality orientálních křesťanů publikoval br. Jirovský v teologické revui Plzeňské diecéze ČČSH Preface 1/2016.

Aktuální i starší čísla Preface najdete na webu plzeňské diecéze: www.plzenskadiieceze-ccsh.cz v rubrice Aktuality a Ke stažení.

ETIOPSKÁ ORTODOXNÍ CÍRKEV

Podle starobylé tradice byl prvním velkým hlasatelem evangelia Etiopanum Frumentius, vysvěcený na biskupa Athanasiem Alexandrijským. Spolu s dalšími koptskými misionáři v polovině 4. století započal misii v Etiopii. Křesťanství se stalo oficiálním náboženstvím země. Koncem 7. století přišlo do země „devět svatých“ a pokračovali zde v misionářské práci. Nejspíše byli

syrského původu a opustili svou zemi kvůli nesouhlasu s chalcedonskou christologií. To, spolu s tradičními svazky s Koptskou církví v Egyptě, pravděpodobně vysvětluje původ odporu Etiopské církve proti Chalkedonu. Devíti svatým vděčí tato církev za uvedení monastické tradice do Etiopie, za rozvoj náboženské literatury a za překlad Bible.

Monastýry se rychle rozšířily po celé zemi a staly se důležitými intelektu-

álními centry. Etiopská církev dosáhla svého zenitu v 15. století, kdy vyvíjela rozsáhlou misionářskou činnost. Je výjimečná zachováváním některých židovských praktik: např. obřizky, jídelních a očišťovacích předpisů atd. Starobylý jazyk ge'ez byl tradičně používán v liturgii, jež je alexandrijského původu a je ovlivněna syrskou tradicí. Dnes je ve farnostech stále více používán překlad do amharštiny.

Jak jsem k synagoze v Ugandě přišla aneb knihovnice v africké židovské škole

Židovská komunita Abayudaya v Ugandě počala svoji historii zhruba před sto lety, kdy se její zakladatel generál Semei Kakungulu nechal i se svým synem obřezat a začal nabádat své příznivce k dodržování některých nařízení z hebrejské Bible. O několik let později, v roce 1926, se setkává s jemenským židovským obchodníkem Josefem, který následně vzdělává komunitu v základních principech rabinského judaismu a pomáhá jí teologicky se vymezit vůči křesťanství. Nejen to, jak vypadá život v komunitě dnes, vám představí absolventka naší Husitské teologické fakulty UK a Bar-Ilanovy Univerzity v Ramat Gan Ivana Yael Brunner – Nepalová, která zde několik měsíců pobývala.

Po téměř 24 hodinové cestě (ano, otázka levné a drahé letenky), jsem dorazila do východní Ugandy, na konec světa, kde není vůbec nic, jen Bůh. A lidé, kteří v něho věří. Afrika, tak jak jsem si ji představovala. Červená země, modré nebe, zelené lesy, banánovníky, hliněné chýše, mezi kterými pobíhají slepice, kozy a ušmudlané krásné děti. Sladká vůně ovoce se mísí s vůní ohnišť, na kterých se vaří.

Moje cílové místo se jmenuje Nabogoya Hill – kopec, na kterém je vesnice, tedy nepravidelně rozmístěné hliněné chýše a cihlové domky. Na úpatí kopce je židovská škola, na vrcholku kopce stojí synagoga. Kopec leží nedaleko města Mbale. Nacházíme se ve východní Ugandě, asi hodinu jízdy po velmi špatné silnici od hranic s Keňou.

Vždy jsem měla takový naivní dětský sen jet do Afriky a učit tam děti anebo se stát dobrovolnicí v nějakém záchranném programu. Co a jak se zachraňuje, jsem mnoho let neměla tušení, nicméně už jako dospělý člo-

věk jsem začala na celou humanitární pomoc Afriky pohlížet velmi kriticky. Ale dětský sen jsem stále měla v hlavě a najednou jsem se ocitla v životní etapě, kdy jsem měla možnost jej uskutečnit. Prostě jsem měla

Pokračování na str. 3

Za dobrým světlem

Básník Petr Bezruč v jedné ze svých básní zpracoval severskou pověst, vyprávějící o smutných lidech, kteří žili ve svých jurtech v temném údolí za polárním kruhem uprostřed stálé noci. Nikdy tam nevysvitlo slunce, a tak měli kolem sebe jen samý led a sníh. Až jednou, zcela náhle a nečekaně, vyšlo sluníčko. Pod jeho teplými paprsky nastala nevidaná proměna - ale lidé se bojí. Považují slunce za démona, zavírají se před ním a prosí, aby ušetřilo jejich životy. Teprve když slunce zapadlo, odvážili se vyjít a viděli vlahou zemi plnou květů. Teprve nyní poznali, že slunce je nechtělo zahubit, ale naopak přinést plnější život. I náš život je někdy podobný přebývání uprostřed temnoty - bez tepla, jasu a radosti. To když žijeme ve starostech, úzkostech o budoucnost svou, svých nejbližších i národa, a zjišťujeme, o kolik víc je ve světě nenávisti než lásky, bezpráví než spravedlnosti. Pro tuto neutěšenou situaci má Bible označení „vláda tmy“, protože lidé si více zamilovali tmu než světlo. V důsledku této naší zabydlenosti ve tmě je nám převrácený život břemenem. Bůh ale chce, aby země, kterou nám světil, byla všem lidem kvetoucí zahradou, a ne ledovou plání. Všichni máme povinnost pro toto rozjasnění něco vykonat. A křesťan nemůže být nečinný. Bible nám odhaluje tajemství, kde vzít odvahu pro život podle Božích plánů: neutíkat ani se neskrývat před Božím světlem. On nás vlastně vysvobozuje z moci tmy. Chraňme se toho, at' se nepodobáme bázlivým a ustrašeným severanům z oné pověsti a neschováváme se, když jde kolem nás naděje a spása. Život a světlo nejsou hodnoty, které bychom mohli získat sami. Přicházejí shora. Prosme, aby dobré světlo prozařovalo náš život teplem, krásou a radostí, abychom se nemuseli obávat jeden druhého a mít obavy o budoucí život v naší zemi.

-czka

(Z knihy „Milí posluchači - Slovo nejen na neděli“)

Z kazatelského plánu

Osmá neděle po sv. Duchu

Ochraňuj mě jako zřítelnicí oka, skryj mě ve stínu svých křídel. Ty sám vynes nade mnou rozsudek; tvoje oči vidí, kde je právo.

ŽALM 17,8.2

První čtení: Deuteronomium 30,9-14

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II):

1. Abychom opravdovostí své víry naplňovali svůj život ve svaté církvi Kristově, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom byli vděční za to, že víme, komu jsme uvěřili, a za slovo Boží se nikdy nestyděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, prosíme tě, daruj nám duši tichou a pokornou, abychom rozjímali o všem, co je správné, a s přispěním tvé milosti uváděli dobré myšlenky ve skutek! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Koloským 1,1-14

Evangelium: Lukáš 10,25-37

Verše k obětování: Žalm 25,4-5

Verše k požehnání: Lukáš 10,27.28

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že nám ve svátosti večeře Páně dáváš okoušet chléb a kalich tvého přicházejícího království. Pomoz nám růst ve víře, naději a lásce, abychom do tvého království ukazovali cestu svým bližním! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána.

Vhodné písně: 21, 39, 115, 147, 148, 152, 194, 200

Jehudim mešichim v Izraeli IV.

V průběhu večeře se také až dodnes láme nekvašený chléb „maca“, který Ježíš připodobnil ke svému tělu, když ho zlomil a rozdával se slovy: „Toto je mé tělo, které se dává za vás.“ Kalich, který připodobnil ke své krvi, „vzal po večeři“. Během pesachové liturgie se čtyřikrát naplňuje číše vína na připomínku čtyř Božích činů, zmíněných ve 2. knize Mojžišově 6,6-7. První kalich znázorňuje: Vyvedl jsem vás (z utrpení v Egyptě), 2. kalich: Zachránil jsem vás (z otroctví), 3. kalich: Vykoupil jsem vás (z otroctví pro sebe) – to je pravděpodobně ten kalich, který pozvednul Pán Ježíš. Pak následuje poslední, 4. kalich: A vzal jsem si vás za lid a budu vám Bohem. Když tedy Ježíš vyslovil při pesachové slavnosti se svými židovskými učedníky křesťanům tak velmi známá slova: „To číňte na mou památku!“, mohl tím myslet asi toto: „Až budete v budoucnosti slavít svátek vyvedení z otroctví v Egyptě, připomínejte si, že já jsem vás vykoupil pro Hospodina z otroctví hříchu.“ Mesiánští židé používají buď běžnou pesachovou liturgii, nebo mesiánskou, která má určité úpravy. V židovské pesachové liturgii je zmíněna smlouva s Abrahamem z Gn 15

„smlouva mezi polovinami“. Židovský lid vyznává: „Smlouva, která platila pro naše praotce a platí i nám...“ V této smlouvě Hospodin slibuje Abrahamovi nespočetně potomků jako hvězd a vlastnictví země od Nilu k Eufratu.

Většina mesiánských věřících pochází ze sekulárního proudu a nemají nic proti tomu, abychom společně stolovali. Ovšem spoléhají se na to, že jim nenaservírují vepřové, a ani bych z ohledu na ty, pro které je kašrut důležitý, nemíchala mléčné a masité pokrmy. Pro ortodoxní židy se od Listu Galatským v tomto ohledu nic nezměnilo a ti přísni by si ode mě vzali maximálně skleničku vody a radši zůstanou na zahradě.

Mezi věřícími mesiánských sborů je mnoho nadaných hudebníků a neustále vznikají nové písně; mnohé z nich jsou prostě zhudebněné biblické texty. Mesiánská židovská aliance v Izraeli pořádá hudební konference, na kterých autoři své písně prezentují, a jednou za dva roky koncert, na kterém se představí nejlepší z nejlepších. Z koncertu se také vydává CD a zpěvník. Této požehnané produkce se účastní jak věřící židé, tak křesťané žijící v mesiánských sborech.

Zatímco „hebrejští křesťané“ zpívali církevní písně umně přeložené do hebrejštiny, zpívají mesiánští židé v originále „Požehnan buď Hospodin Bůh Izraele od věků na věky. Amen.“ (Ž 41,14) „Když Hospodin přivedl nazpět sijnónské zajatce, bylo nám jako ve snu.“ (Ž 126,1). „Požehnan buď Hospodin ze Sijónu, ten který přebývá v Jeruzalémě.“ (Ž 135,21) Nebo s apoštolem Pavlem: „Věřím, že všechen Izrael bude spasen!“ (Ř 11,26) Asi nemusím dodávat, jak tyto jejich písně znějí v Jeruzalémě aktuálně. Sborny jsou otevřené pro každého, ale někdy mohou být populární návštěvy křesťanských turistů rušivé. Zvláště, když se pak nedostává místa pro vlastní členy.

K církvi mají mesiánští židé spíše váhavý vztah. Křesťany, kteří s nimi žijí, považují za právoplatné sourozence, ale obecně mají vůči křesťanům, kostelům a Vánocům spíš stejně kritický postoj a nedůvěru jako Židé vůbec. Ortodoxní židé považují křesťanskou víru a židovství za neslučitelné až do té míry, že Žid, který se stal křesťanem, pro ně ztrácí i židovskou národnost.

© K. Gerloffová,

www.wilberforce.cz
Pokračování příště

Nad Písmem

Být bližním

Ježíš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrabí, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem; přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého meška, zavezl do hostince a tam se o něj staral.“ (L 10,29-37) V roce 1968 jsem se seznámila s nejstarší sestrou své německé kamarádky. Přijela tehdy do naší republiky ze západního Německa, aby se setkala se svými třemi sestrami, které bydlely ve východním Německu. Pro obě strany bylo jednodušší se setkat u nás nežli doma. Sestry z východního Německa nesměly do Německé spolkové republiky a cesta ze „západu“ na „východ“ byla komplikovaná. Susanne byla evangelickou diakonistkou („evangelickou jeptiškou“) a přijela ve svém řádovém oděvu. Sama o sobě působila dost výstředně, protože řádové sestry v ulicích tehdy nebylo moc vidět. Na krku měla větší stříbrný kříž s nápisem Mt 5,7. Vzpomínám, jak jsem ten biblický text hledala v Bibli, protože mi bylo jasné, že je to důležité připomenutí životního poslání a závazku. Text zněl „Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.“

I když podobný křížek na krku nenosíme, neseme si stejný závazek a poslání ve svém životě - s tím rozdílem, že o tom sami víme a vědět máme. Tím, že jsme se stali křesťany a „byli vštípeni v Krista“, jsme se stali „profesionálními bližními“. Slovo bližní je od slova „blízko“, to

je každému jasné. „Blízko“ však může znamenat dvojí – jednak to, že nejsme od někoho/něčeho prostoro- vě daleko, jednak to, že nejsme daleko (ale blízko) svým zájmem a ochotou pomoci. Rádi bychom si vybrali, kam svou ochotu a pomoc zaměřit. Jistě bychom našli lidi, kteří si naší pozornosti zaslouží, jsou jí hodni a je i možné, že bychom na tom vydělali. Když Pán Ježíš předkládá zákoníkovi v našem biblickém textu své podobnosti, ukazuje na úplně jinou situaci. Pocestný, který byl přepaden, okraden a těžce zraněn, bez průkazu, o koho jde, nebyl výběrovým bližním. Byl anonymním bližním, obtížným a podezřelým. Kdo se přiblíží a stane se jeho blízkým člověkem, milosrdným bližním? Ta situace je testem a my už víme, že v něm neobstálí ti, u kterých by se to dalo předpokládat.

Pravý (i když nečekaný) bližní se našel – ten, který si nejprve neověřoval totožnost zraněného ani možnost návratu financí, které do celé věci vložil. Prostě zastavil, ošetřil, odvezl, zajistil ubytování a další péči, zaplatil za neznámého. Všimněme si, kolik sloves se v příběhu vyskytuje. Každé sloveso je nabitó energií, a tady té kladné energie je veliké množství.

Kristova odpověď zákoníkovi dostává nový rozměr: místo odpovědi na otázku „Kdo je můj bližní?“ se mění v otázku „Komu jsem bližní já?“.

Podobenství tak není jen nějakým obrazem, ale skutečným vzorem pro naše jednání.

Patriarcha Farský v jedné své postilce k tomuto textu říká, že oslovení „sestro, bratře“ nesmí zůstat v naší církvi jen společenskou zvyklostí a formou. Je důležité sestrami a bratřimi v nehlubším slova smyslu opravdu být. Farský tak vybízí k opravdové účasti, opravdovému milosrdenství. Být opravdovým bližním není až tak úplně lehké. Když se nad tím zamyslíme, napadnou nás různé překážky, proč to nejde. Je životně důležité nepodporovat v sobě důvody, proč to nejde, ale vyhledávat a posilovat možnosti, proč a jak to jde. Máme přece před sebou vizi být hluboce zaujatými bližními druhých lidí. Dnešní doba nás vede do různých situací, kde svou motivovanost a víru můžeme konkrétně – třeba i v malém – prokázat.

Jestliže jsme dnes na začátku bohoslužeb dobře poslouchali text ze 30. kapitoly 5. knihy Mojžišovy, jistě jsme zaznamenali slova, že příkaz poslouchat Boha a dodržovat jeho přikázání, navrátit se k němu celým srdcem i duší není nepochopitelný ani vzdálený. Je člověku velmi blízko, je v jeho ústech a srdci, aby jej dodržoval. Víme tedy, co dělat.

Co k tomu dodat? Snad jen poslední slova dnešního evangelního čtení, slova Kristova: „Jdi a jednej také tak!“ Amen. Alena Naimanová

Pomoz mi, Bože, abych v lidech okolo sebe poznávala své bližní.

Postavil jsi je kolem mne ne proto, abych je testovala

a vybírala si z nich podle svých představ,

ale dal jsi mi je, abych na vztahu k nim testovala sebe

a svou víru i ochotu je přijímat. Někteří jsou mi blízcí a milí,

s nimi nemám problémy.

Jiní mají na mne nároky a zkoušejí mou trpělivost.

Dals mi je, abys mne třibil a vychovával.

Děkuji ti, že máš se mnou trpělivost a dáváš mi ještě čas k nápravě. Amen.

Husovy oslavy...

Pokračování ze strany 1

výbor a svaz mládeže ve spolupráci s MNV Jazlovce, MNV Otice, pěstitelskou stanicí Selecta a příslušníky Církve československé začali organizovat slavnost. Ve 21 hodin se na pokyn místopředsedy MNV v Předboří obecnostvo seřadilo na křižovatce silnice Jazlovce, Předboř a Kašovice. Průvod měl na základě dochovaného zápisu na 300 osob. Slavnosti se zúčastnil i ruský tankový oddíl s velitelem. Průvod se vydal pěšky na několik kilometrů dlouhou pouť k památnému místu „Na Křížkách“, kde mládež z Předboře připravila velikou hranici klestí a dříví. Zástup obklopil hranici a místopředseda Barták zahájil slavnost proslovem. Poté za řízení dlouholetého sbormistra pěveckého kroužku zazněl husitský chorál *Kdož jste Boží bojovníci* a promluvil řídící učitel Pivoňka z Jazlovic o M. J. Husovi a významu husitství. Obecnostvo vyslechlo řeč s velkým dojetím. Pak

byl požádán nejstarší občan obce Předboře F. Škába, aby zapálil hranici. Do praskotu plamenů zazněly písně *Hranice vzplála* a *Bývali Čechové*. Památná slavnost byla ukončena zpěvem státní hymny. Na slavnosti byla též uspořádána sbírka pro pozůstalé z vypálené obce Ležáky na Chrudimsku, kde většinu obyvatel povraždili příslušníci SS. Sběrka vynesla 2600 korun, které byly odeslány pozůstalým. Památka MJH byla každoročně připomínána i ve zmíněných Kašovicích, vesničce, která dnes patří do náboženské obce Říčany u Prahy. Slavnosti v předvečer upálení M. J. Husa zpravidla pořádali sokolové a hasiči ve spolupráci s Církví československou a evangelickou. Na Říčansku se lidové slavnosti se zapalováním ohňů konaly až do počátku šedesátých let minulého století. Slavnosti zapalování ohňů v předvečer svátku se později konaly pouze v rámci náboženských obcí ČČSH. (Zdroje: *Okresní archiv Praha-východ a archiv vlastní*) **J. Boček**

Nezapomeňte, že za krátký čas vyjde náš oblíbený kalendář Blahoslav na rok 2017

Tentokrát bude obzvláště bohatého a pestrého obsahu. Pobaví a uspokojí i toho nejnáročnějšího čtenáře. Máte ještě čas a velkou možnost získati nové odběratele a zvýšiti zájem pro jeho větší rozšíření. (Aktualizovaná díkce inzerátu z r. 1936) Záznamy objednávek již nyní přijímá: František Brynych, prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6, tel.: 220 398 117 či 724 141 646 e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

80 let chrámu...

Dokončení na str. 4

Ministerstvo školství a národní osvěty samostatnou náboženskou obec Židenice s obvodem Židenice, Černovice, Juliánov. Brzy poté uvažuje nově zvolená rada starších o stavbě bohoslužebné místnosti a usnází se koupit pozemek na nově se tvořícím Karáskově náměstí. Koupě pozemku je však provázena mnoha peripetemi a uskuteční se až ve třicátých letech. Cena pozemku byla 65 Kč a 15 Kč investičního příspěvku za metr čtvereční. Ze tří návrhů na realizaci chrámu Spasitele byl vybrán projekt architekta Kučery jako nejvhodnější, nejspornější a nejvzhladnější. Základní kámen byl položen v červnu 1935 za účasti moravského biskupa Stejskala. Tisícíhlavý průvod s alegorickým vozem a krojovanou skupinou šel od sokolovny z Nových Černovic na Karáskovo náměstí, kde se před stavenišťem, po slavnostních projevech zástupců institucí a poklepu na základní kámen, uskutečnila bohoslužba.

Necelý rok po této události proběhlo před dosud neotevřeným chrámem slavnostní zasvěcení tří zvonů. Bohužel, v r. 1942 byly dva větší zvony „Spasitel“ s obrazem kalicha a nápísem a „Jan Františka“ s obrazem M. J. Husa nacisty zkonfiskovány pro válečné účely. Díky iniciativě faráře Adolfa Mádra a sbírce peněz mezi věřícími, mohly však být zhotoveny nové zvony „Spasitel“ a „Mistr Jan Hus“ a v roce 1958 instalovány do věže chrámu.

5. červenec 1936 je dnem otevření a zasvěcení chrámu Spasitele bohoslužbami, které vykonali patriarcha Církve československé G. A.

Procházka a moravský biskup R. Stejskal za asistence mnoha duchovních a za účasti tisíců věřících z mnoha částí republiky (především z Moravy), státních a církevních reprezentantů i politických stran. Chrám Spasitele byl budován za těžkých podmínek, v době hospodářské krize, téměř holýma rukama věřících, bez podstatného základního jmění, a zůstane tak dokladem víry i neskutecného odhodlání. Oproti původním skromnějším předpokladům vzrostly náklady závěrem na 588.877 Kč; důvodem byla špatná nosnost základové, kdysi bažinaté půdy.

VARHANY V CHRÁMU SPASITELE
V chrámu se nejdříve hrálo na harmonium. V roce 1940 byly zakoupeny staré varhany, jejichž pohon byl zajištěn šlapáním měchů. Přes nepřítelů režimu se věřící spolu s farářem Mádrem rozhodli postavit nové varhany, které by prostoru hudební i reprezentačně odpovídaly. Díky ohromnému nadšení byly opět organizovány sbírky a půjčky; chrám tak získal v padesátých letech třímanuálové varhany s pedálem a 32 rejstříky, s pneumatickou tlakovou rejstříkovou i tónovou trakturou. V letech 2002-4 proběhla jejich modernizace a rekonstrukce (555.575 Kč).

SOUČASNOST
Pravidelné bohoslužby se konají v neděli v 8.30 hodin, každou čtvrtou neděli v měsíci v 18 hodin pak alternativní rodinná bohoslužba; chrám je propůjčován též k bohoslužbám jiných církví (např. arménské).

Věřící mohou rozvíjet svůj duchovní život při biblických hodinách a při křesťanské meditaci v prostorách budovy diecéze. Pro širokou veřejnost jsou určeny aktivity klubu

Areopág Jeronýma Pražského - epilog

Po upálení Mistra Jana Husa přišel na řadu Mistr Jeroným Pražský.

Z dochovaných kostnických žalob víme, že Jeroným byl obviněn z držení řady wyclifských (Husových) bludů. Jedním z nejtěžších obvinění byla jeho údajná podpora kazatelské činnosti laiků; v té době platilo, že laici nesmějí kázat. Kázání laiků se ve středověku skutečně objevuje u některých tzv. heretických hnutí, například Valdenských. Jeroným měl však spíše než k Valdenským blíže k postavám rodícího se křesťanského humanismu. Jeronýmův wyclifismus velebil postačitelnost Božího zákona pro církev bojující; v Bohu se nachází dostatečnost pro spásu člověka, který již nepotřebuje služeb církve. Jeroným se provinil i tím, že coby laik brojil proti odpustkům a tvrdil, že nemají platnost, že není třeba věřit papežským bulám a že papež nemá právo odpustky udílet. Jeronýmovi nepomohla ani obvinění, že se dopouštěl násilí na kněžích a mniších a že ve svých písních zpochybňoval transsubstanciační nauku svátosti oltářní. Přátelstvím k některým velmožům utvrzoval své soudce v tom, že sdílí nauku Wyclifovu, že světská moc má tresty a vyvlastněním majetku stíhat moc duchovní. Jeho nepřátelé mu nezapomněli připomenout cestu do Litvy, kde měl údajně zlehčovat křesťanskou praxi církve římské. Když se totiž Vitold, velkokníže litevský, údajně dotazoval Jeronýma,

mají-li být jeho poddaní ortodoxní víry překřtěvání, měl odpovědět Jeroným, že nikoliv. Stačí prý poučení o římské víře. Jeronýmovi vytýkali též údajné rouhání, kterého se měl dopustit během svých disputací na proslulých universitách (Heidelberg, Vídeň). Zde měl hanět význačné autority středověkého nominalismu, on realista, takovým způsobem, že ponížení a Jeronýmovou výřečností zahanbení mistři nebyli schopni adekvátní odpovědi. V neposlední řadě Jeroným odmítl obvinění z toho, že by se on, coby filosof, chtěl svými intelektuálními výpady vloupat do hájemství Božího majestátu, a zrušit tak tajemství svaté Trojice. Jak typické, že církev jej obvinila v kostnických člancích z držení bludů všech možných sekt, s nimiž se ve své historii střetla. S vášnivostí sobě vlastní to Jeroným odmítl a vysmál se těm, kteří jej vinili z toho, že se prý ve svém výkladu o svaté Trojici (tzv. štít víry) dopustil panteistického bludu. Jeroným, který byl v závěru života konfrontován s nedovzdělaností a hlupáctvím svých soudců, odmítl hrát hru, kterou mu někteří z nich nabízel. V předstíraném láskyplném dialogu měl být silou úřadu svých nepřátel tzv. přesvědčen a v afektivním vyznání měl přiznat svou chybu. Když v září 1415 odvolal učení Wyclifa a Husa, dal najevo, že na tuto proradnou a nízkou hru přistupuje. Když později odvolal své odvolá-

ni, dal najevo, že se stydí za své selhání a následovníkům vyslal jasný vzkaz: se zlem můžeme diskutovat jen tehdy, pokud nám dovolí, abychom neztratili čest před Bohem a sebou samými. Pokud tváří v tvář zlu selžeme, můžeme a musíme se vrátit na cestu Boží pravdy. Je povinností všech lidí dobré vůle i členů jednotlivých církví, aby se nestyděli za konání dobra a hlásání Krista, aby se postavili lži, přetvářce, ignoranci, aroganci, pýše a zlovůli, ať už by ji zastával ten či onen kněz, biskup, patriarcha, kardinál, politik či přímo prezident. Jít ve stopách Krista znamená přijmout jeho příkaz milovat Boha a člověka; pokusit se pochopit Jeronýma znamená prožít heslo, jimž se přes všechna selhání celý život řídil: „*Nebezpečím pohrdat, ohni nepodlehout, ranám jít vstříc, vytrhovat z radostné a z rozhalené hrudi nepřátelské šípy.*“

Milí čtenáři, po dvě léta jsme spolu sdíleli jistý Areopág. Rád bych vám poděkoval za přemýšlivé čtení a věřím, že k Husovu a Jeronýmovu odkazu přispěly i knihy *Mistr Jan Hus - člověk, teolog, mučedník* a *Jeroným Pražský - tragický příběh středověkého intelektuála*. Pokud vás do života samotného Jeronýma Pražského uvedl i dokument ČT *Nezvladatelný buřič Jeroným Pražský*, pak byla naše mise splněna. Poděkování redakci Českého zápasu a s vámi všemi u dalších projektů „vpravdě husovských“ na shledanou a na viděnou! ☺ **MCH**

Jak jsem k synagoze...

Pokračování ze strany 1

čas jet do Afriky. Přemýšlela jsem nad destinací (epidemie eboly to velmi usnadnila), také jsem zvažovala svoje dovednosti a schopnosti a kritická mysl mi stále kladla otázku, jestli je moje rozhodnutí správné. Tedy jestli jako bílý člověk mám vůbec právo jet do Afriky a tam někoho učit nebo pomáhat. Moje hlavní otázka zněla (a stále zní): Jaká je nejlepší pomoc? Nechtěla jsem být patickým bělochem, který je schopný, a zcela sobecky, tak akorát pomoci sobě tím, že si bude hrát na dobrodruha a záchranáře čehokoli. Při nezávazné konverzaci o Africe

Ano, dobrovolnictví v Africe není zadarmo. Občas se to jeví jako cena relativně luxusní dovolené...

se svým kamarádem Alešem jsme si najednou vzpomněli na rabína Geršoma z Ugandy, kterého jsme před mnoha lety potkali v Jeruzalémě, v Pardesu. My jsme tam studovali a rabín Geršom Sizomu přišel povídat o své židovské komunitě ve východní Ugandě. Najednou mi přišlo pravděpodobné a možné odjet právě do Ugandy. Jako Židovka jsem neměla žádný konflikt s tím, co tam budu komu radit a pomáhat. Místní židovská škola potřebovala učitele hebrejštiny a když jsem si hledala informace o komunitě Abayudaya, našla jsem pár odkazů na knihovnu, kterou věnovala jedna americká židovská rodina. Jako knihovnice jsem si vymyslela program pro děti a jejich výuku, spojenou s užíváním

Znak Ugandy

knihovny, na podporu čtenářských dovedností. Napsala jsem rabínovi Geršomovi. Ten mě odkázal na americkou organizaci Be'chol Lashon, která koordinuje dobrovolníky pro židovské komunity ve všech koutech světa. Po krátkém interview přes Skype a zaslání mého projektu jsem se dohodla na datu odjezdu a ceně, kterou zaplatím. Ano, dobrovolnictví v Africe není zadarmo. Občas se to jeví jako cena relativně luxusní dovolené, kdy cílový příjemce má větší zájem na finanční částce, kterou zaplatíte, než na samotné pomoci. Ovšem tento systém dobrovolnické pomoci není v Africe ojedinělý. V Izraeli jsem si myslela, že je budu používat ve svém čtenářském programu, v Lucembursku, kde žiji, jsem se nechala naočkovat, a pak už jsem se s kufrem knih, patričním očkováním a moskítierou vydala do Afriky.

Pokračování příště

Z ekumeny

Ekumenický studijní kurz - pojd' a uvidíš - výraz víry v umění

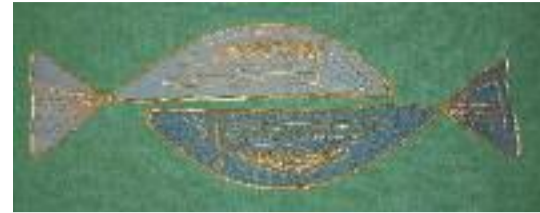
Na letošním kurzu v bavorském Josefstalu se v půli června uprostřed nádherné alpské přírody sešlo 40 účastníků z celé Evropy. Po otevření srdcí a ořesení Duchem sv. jsme v modlitbách, muzicírování, přednáškách, tancích, procházkách, návštěvách kostelů a uměleckých vý-

stav, vlastním tvoření, které uspořádali zástupci teologicky a teritoriálně blízkých církví, mohli zažít ráj na Zemi. Pro mne osobně byl veliký zážitek vždy, když jsme se každý modlili 50 hlasy Otčenáš – každý svou mateřtinou. Znělo to tak moc hezky – jako asi kdysi pod Babylónskou věží – a přitom tak rytmicky stejně, protože rytmus nám tu celých deset dní stále udával neviditelný Stvořitel v našich viditelných životech. Vůbec se nám nechťelo

odjet a přáli jsme si tam zůstat navždy – pravoslavní kněží Rusové, Rumuni, Gruzínci, Slováci a Poláci. Luteráni ze Slezské církve, bavorské, pruské, rakouské, estonské a litevské, srbské, islandské, finské, švédské, anglikáni z jižní a severní Anglie, můj kraj z Českobratrské církve evangelické, a já z Církve československé husitské... Nazvali jsme školici středisko bavorské luterské církve Hobbitlandem, postupně jsme se i stylizovali do postav Tolkienova Pána prstenů a zažívali neuvěřitelně krásný čas. Tam jsem si uvědomila, jak jsme každý jednotlivě obrovským darem. Začala jsem si tam sama sebe více vážit pro všechna obdarování od Hospodina a jako celek jsme stvořili ukázkový vzorek křesťanské planety

Země. Naši přednášející a školící páni učitelé byli faráři, jáhni a katecheté, řádová sestra Marina ortodoxní rumunské církve, otec Serafim

– biskup ortodoxní církve v Norimberku a hlavně Heinz, jehož jsme okamžitě pasovali na Gandalfa, byli s námi stále, plni laskavých činů, úsměvů a doteků, s klidnou a vyrovnanou duší, bez stresu a odsuzování čehokoliv a kohokoliv. Žitá svoboda v rámci Desatera a evangelijní zvěsti. Nemohu ani říci, co tam na mne zapůsobilo nejvíce – jestli malování ikony, bohoslužby, oslava mých narozenin pod vodopádem, modlitební luteránský korálkový náramek, co mi dali jako narozeninový dárek, přednášky, obrazy v mnichovské

Pinakotéce, rozhovory, hudební a pěvecké tvoření, bratrství a sesterství, ochutnávka národních jídel a nápojů, večerní tance a rozmluvy... Ale asi ta agapální nehraná a průzračná Láska – ta mne dostala na kolena a do proudu slzí, když jsme se loučili – a totéž se dělo všem ostatním. Opravdu.

Děkuji bratrům biskupům, sestřím z ekumeny a ústřední radě, že mne vybrali k tomuto zážitku, z jehož náboje budu dlouho žít a čerpat dál pro svou službu farářskou i lidskou.

Kamila Magdalena Lukasová

Zprávy

Vzpomínka na sestru Vitáčkovou Dne 20. června 2016 jsme se v bratislavském krematoriu rozloučili s naší sestrou Věrou Vitáčkovou, bývalou předsedkyní rady starších náboženské obce Bratislava. Byla to ona, která v časech, kdy nás bylo v Bratislavě pár, dávala naději, že se církev znovu vzbudí. Manžel, Ing. Miroslav Vitáček, byl dlouhá léta místopředsedou diecézní rady a předsedou stavební komise. Na všechny společné akce jej vždy sestra Věrka doprovázela. Chceme jí tímto poděkovat za práci v církvi, moudrost, laskavost a obětavost. NO Bratislava

Vzpomínka na bratra Miroslava Krále

V neděli 12. června zemřel br. Miroslav Král, dlouholetý předseda rady starších naší NO. Bylo to před dvěma lety, kdy se k 80. výročí dostavby a otevření našeho sboru podařilo dokončit publikaci mapující příběh naší církve ve Svinově od počátku po současnost. Tehdy jsme si mj. uvědomili, že je br. Král nejděle sloužícím předsedou v historii obce. Nakonec to oficiálně dělá 25 let. Jako člověk téměř celý život pra-

cující ve stavebnictví, pomáhal s opravami kostela i fary. Nebyl to muž dlouhých souvětí a košatých vět, raději šel a jak se říká, vzal za práci. Neděli co neděli stál před sborem jeho „forman“, auto, které by za jiné asi nikdy nevyměnil. Sloužilo k různým účelům. Jednou jím Mirek navezl potřebný materiál, jindy posloužilo lidem k převozu do jejich domovů. Nebylo mu zatěžko udělat si oklíku, zajet do nemocnice či do vzdálené léčebny s farářem, aby navštívili nemocné. Se všemi se uměl normálně lidsky pobavit. To všechno mu přineslo naši úctu a vděk. Téměř legendární je jeho oprava věže našeho kostela, kdy neváhal, sestrojil zajímavou konstrukci a spolu s dalšími pak ve výšce 22 metrů opravili omítku. Sousedé se nestačili divit. Dohlžel na zvony, jednou za čas je sešteloval, promazal; těch schodů, co nachodil nahoru a dolů, bychom se nedopočetali. V posledních letech jsme ho kolikrát museli krotit a sami mu připomínat, aby bral ohledy na své zdraví. Byl i delegátem naší obce pro diecézní shromáždění a církevní sněm. Znal se

s mnoha duchovními nejen z vikariátu, ale z celé diecéze, protože pomáhal s organizací dětských táborů, s údržbou chatičky na Ostravici i tamní Husovy kaple. Pán života a smrti jej odvolal ve věku 82 let. Děkujeme za veškerou činnost v církvi, za příklad pracovitěho, obětavého člověka, v neposlední řadě pak za jeho moudrost, přátelství a kamarádství. NO Ostrava-Svinov

Koncerty u sv. Mikuláše

- 11. 7. - 20 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Camerata Pragensis Orchestra
A. Bárta - varhany
- 12. 7. - 17 hodin
Händel, Bach, Telemann, Mozart
M. Hanzal - varhany, F. Bílek - trubka
- 13. 7. - 17 hodin
Bach, Schubert, Dvořák, Verdi
J. Kšica - varhany, T. Jindra - bas
- 13. 7. - 20 hodin
Dvořák, Ravel, Mozart, Vivaldi
Radio Symphony Collegium
M. Zvolánek - trubka
- 14. 7. - 17 hodin
Telemann, Bach, Mozart, Händel
F. Štěstný - varhany, cembalo
V. Vltna - hoboje
- 15. 7. - 17 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Saint-Saëns
M. Hanzal - varhany, F. Bílek - trubka
M. Bauerová - soprán
- 15. 7. - 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra
A. Vondráčková - housle
V. Vltna - hoboje
- 16. 7. - 17 hodin
Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart
Z. Němečková - varhany
V. Likérová - soprán
- 16. 7. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák, Gershwin
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán
M. Laštovka - trubka
- 17. 7. - 17 hodin
Bach, Mozart, Franck, Caccini
Canto corno e organo
V. Trojanová - varhany
R. Kyrálová - mezzosoprán
T. Kyrál - lesní roh
- 17. 7. - 20 hodin
Dvořák, Ravel, Mozart, Vivaldi
Symphony Collegium
M. Zvolánek - trubka (Inzerce)

PAPEŽ FRANTIŠEK: PLYTVÁNÍ POTRAVINAMI JE KRÁDEŽ ZE STOLU CHUDÝCH

Papež v pondělí 13. června promluvil na výročním shromáždění Světového potravinového programu v Římě, aby tak podpořil jeho aktivity v boji proti hladu ve světě. Navštívil největší humanitární organizaci na světě Světový potravinový program. Nejdříve se zastavil u Pamětní zdi se jmény zaměstnanců, kteří zemřeli při pomoci lidem trpících hladem. Poté, hned v úvodu promluvy před shromážděním, řekl: „*Jména uchovávaná při vstupu do této budovy jsou výmluvným znamením toho, že WFP je daleka chladné a anonymní instituce, ale je účinným prostředkem mezinárodního společenství k uskutečňování stále větších a produktivnějších aktivit.*“ František v rozmluvě varoval před tzv. ‚byrokratizací bolesti druhých‘, kdy se z lidských tváří a jejich osudů stávají pouze čísla. Apeloval především na probuzení lidského soucitu se všemi trpícími, jejichž osudy se často ztrácí v množství informací, které média každodenně produkují: „*Prostřednictvím komunikačních technologií se přibližujeme mnoha bolestným situacím a tyto prostředky mohou pomoci (a pomohly) uvádět do pohybu projevy soucitu a solidarity. Paradoxně se však zdá, že tato zdánlivá blízkost vytvářená informacemi se denně stále více štěpí. Přebytek informací, jimiž disponujeme, plodí postupnou – promiňte mi ten neologismus – ‚naturalizaci‘ bídy. To znamená, že se pozvolna stáváme imunní vůči tragédiím druhých a považujeme je za něco ‚přirozeného‘. Přichází k nám spousta obrázků, na nichž vidíme bolest, ale nedotýkáme se jí, slyšíme pláč, ale neposkytujeme útěchu, vidíme žízeň, ale netišíme ji. Takto se mnohé životy stávají součástí zpráv, kterou zanedlouho nahradí nějaká jiná. A zatímco titulky zpráv se střídají, bolest, hlad a žízeň nepolevují, nýbrž zůstávají.*“ Podle papeže při řešení takové situace nestačí jen pokračovat v nekonečných diskusích a opakovat to, co již každý ví. Je třeba jednat. Bohatství země a její plody jsou darem pro všechny, zdůraznil. To, že v dnešním světě dochází na jedné straně k velkému plýtvání s jídlem, na druhé se však potýkáme s oblastmi, kde se umírá na jeho nedostatek, je špatně: „*Konzumismus... nás přivedl k návky na přebytek a na každodenní plýtvání potravinami, kterým už někdy neumíme přisoudit správnou hodnotu překračující ekonomické parametry.*“

Stalo se v Žamberku

„Je čas plakat i čas smát se“ Kazatel 3,4

Život často píše zajímavé scénáře. Na pátek 24. 6. jsme měli naplánovaný tradiční sborový táborák, kterým vítáme příchod léta a nadcházející školní prázdniny. Jenže necelé dva týdny před termínem nás po dlouhé nemoci předešel na věčnost náš milovaný duchovní, bratr a přítel Jan Evangelista Böhm. Poslední rozloučení bylo rodinou naplánováno právě na termín táboráku a my jsme stáli před otázkou, jestli je vhodné oslavovat ve stejný den, kdy našeho přítele vyprovodíme na poslední cestu. Nakonec jsme se rozhodli, že sám bratr Jan by byl určitě proti zrušení sborového táboráku, protože miloval děti, miloval společenství církve a měl vždy velikou radost, když se lidé scházejí v lásce a ve jménu Božím. A tak jsme táborák uspořádali a ukázalo se, že to bylo vskutku požehnané. Sešlo se nás víc než tři desítky a sbor opravdu žil. Zejména velký počet dětí se postaral o to, že o nás věděli i lidé v okolí. Ale co? Jen at' vědí, že tu naše církve je a že nemusí sedět jen v kostelních lavicích, ale že se dokáže bavit. Snad nejhezčí byl samotný závěr dne, protože jsme se zúčastnili spontánní dětské pobožnosti. A teď pozor! Nesloužil bratr farář, ale samotné děti, které se střídaly za kazatelnou a vyprávěly nám své oblíbené biblické příběhy. Odcházeli jsme s radostným pocitem, že semínka víry pro další generaci jsou zasetá. Člověk se přeci může kdykoliv během života rozpomenout, že tenkrát v Husově sboru to bylo fajn... A já navíc věřím, že bratr Jan o nás ten den nejen věděl, ale že jsme ho i potěšili. Za NO Žamberk Aleš Toman

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

MILOSRDNÝ SAMAŘAN

Nahrad'te čísla písmeny podle klíče.

1 22 9 5 4 5 13 17 1 12 1 16 1 13 10 4 21
22 7 14 19 20 8 4 6 9 2 21 11 15 14 7 13
19 18 17 14 19 3 8 18 5 12

A = 1	J = 9	S = 17
B = 2	K = 10	T = 18
C = 3	L = 11	U = 19
D = 4	M = 12	V = 20
E = 5	N = 13	Y = 21
Ě = 6	O = 14	Ž = 22
H = 7	P = 15	
I = 8	Ř = 16	

(Řešení z minulého čísla: Kdo se ohlíží zpět, není způsobilý pro Boží království)
Jana Krajčřířková

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production, Call centrum - tel.: 840 306 090

